

Britsche sagen geheel onbegrijpelijk. En juist deze sagenstof wekte alom in de beschaafde landen van Europa gedurende de middeleeuwen de kunstenaars op tot nieuwe scheppingen, bezielde nog in de tweede helft der XV^{de} eeuw tot de eindelooze ver dichting der Amadissen en Palmerijns. Chrestien de Troyes, die deze wereld het eerst voor het vasteland van Europa ontdekte, zijne Middelfransche, Middelhoogduitsche en Dietsche navolgers en vertolkers, zullen nooit naar eisch verklaard worden, zoolang men zich niet de moeite getroost de uitstekende studiën van John Rhys, Evans, Sommer, Nutt (Alfred), Skene, Stephens en Stuart Glenzie in Engeland, die van San Marte, Windisch en Zimmer in Duitschland, en die van Hersart de la Villemarqué, d'Arbois de Jubainville en J. Loth in Frankrijk te hebben gevolgd en begrepen.

Het bestek eener inaugureele rede laat niet toe alles aan te roeren — vooral, daar Te Winkel niet alleen het uitgebreide vak van de Middeleeuwsche en moderne Nederlandsche Taal en Letterkunde had te behandelen, maar bovendien van de Germaansche talen het Gotisch, Angelsaksisch en Middelhoogduitsch. Misschien zou hier de opmerking kunnen gemaakt worden, dat Te Winkel wel wat veel nadruk op de laatste talen heeft gelegd, daar hij zich zelf „in het afgetrokkene” als Amsterdamsch hoogleeraar in de Germanistiek denkt — en zijne oratie den titel geeft: *De beoefening der Germanistiek aan de Amsterdamsche Hoogeschool*. Had het aan mij gestaan den titel dezer in vele opzichten zoo aantrekkelijke en voortreffelijke rede te mogen aangeven, ik had niet gearzeld te schrijven: *De beoefening der Nederlandsche Taal en Letterkunde aan de Amsterdamsche Hoogeschool*.

Deze kleine quaestie van vorm heeft niets te beduiden — Bredero zou zeggen: „heeft geen vijf om het lijf”! — bij den hoogst aangename indruk, door den

inhoud van Te Winkel's rede op mij teweeggebracht. En juist onmiddellijk daarna schenkt ons de nieuwe Amsterdamsche hoogleeraar een tweeden, zeer aanmerkelijk omgewerkten druk van zijne academische dissertatie: *Maerlant's Werken beschouwd als spiegel der dertiende eeuw*. De scherpzinnige auteur heeft natuurlijk bedoeld als spiegel der dertiende eeuw in Vlaanderen en Holland — het zou van bekrompen vitzicht getuigen hier nogmaals op den titel iets af te dingen.

In 1877 had Te Winkel met deze dissertatie zich den welverdienden rang van Doctor in de letteren verworven. Nu (1892) bleek het, dat nog steeds naar exemplaren van den eersten, uitverkochten druk werden gevraagd — en biedt de auteur ons eene tweede uitgave. En hiermede is wederom winst gemaakt voor de geschiedenis onzer nationale letteren. De hoofdstukken over Maerlant's leven en werken, over Maerlant als geschiedschrijver, en over Maerlant en het Nageslacht, zijn bijna geheel nieuw, en geheel op de hoogte van de jongste onderzoekingen. Bij het lezen van deze hoofdstukken — van het geheele werk trouwens — treft ons telkens dezelfde gedachte. Telkens en telkens wordt de lezer verrast door de bewonderenswaardige belezenheid van dezen auteur in de werken van Maerlant. Met den meesten nadruk mag verzekerd worden, dat Dr. Jan te Winkel den geheelen Maerlant gelezen en herlezen heeft. En met niet minder prijzenswaardige vlijt heeft hij alles gelezen, wat over, omtrent, of naar aanleiding van Maerlant werd geschreven. De degelijkheid en volledigheid dezer monographie mag als een model van echt wetenschappelijke studie worden geroemd.

De studie van Maerlant's werken bracht Te Winkel natuurlijk tot groote ingenomenheid met zijn held. Hij dweept met Maerlant's ernstige degelijkheid, hij verdedigt hem als een bevorderaar der his-